



Til lovforslag nr. L 67

Folketinget 2011-12

Betænkning afgivet af Børne- og Undervisningsudvalget den 28. februar 2012

## Betænkning

over

### Forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler

(Kompetencebevis m.v.)

[af børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini)]

#### 1. Ændringsforslag

Børne- og undervisningsministeren har stillet 4 ændringsforslag til lovforslaget.

#### 2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 11. januar 2012 og var til 1. behandling den 31. januar 2012. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Børne- og Undervisningsudvalget.

#### Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

#### Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og børne- og undervisningsministeren sendte den 25. november 2011 dette udkast til udvalget, jf. BUU alm. del – bilag 44. Den 19. januar 2012 sendte børne- og undervisningsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Produktionsskoleforeningens høringssvar er optrykt som bilag 3 til betænkningen.

#### Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse fra Dansk Folkeoplysnings Samråd. Børne- og undervisningsministeren har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse til udvalget.

#### Deputationer

Produktionsskoleforeningen har mundtligt over for udvalget redegjort for sin holdning til lovforslaget.

#### Spørgsmål

Udvalget har stillet 5 spørgsmål til børne- og undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har be-

svaret. Et af udvalgets spørgsmål til ministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

#### 3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et mindretal i udvalget (Venstre og Liberal Alliance) bemærker, at revisionen af den foreslåede ordning med kompetencebevis bør tilrettelægges således, at det bliver afdækket, om ordningen medfører øget bureaukrati på produktionsskolerne, og således, at skolernes, lærernes og deltagerens oplevelser og vurderinger af kompetencebeviset bliver grundigt belyst.

Enhedslisten er yderst tilfreds med, at lovforslaget ender med at gøre kompetencebeviset obligatorisk, hvis produktionsskoleforløbet har varet mindst 3 måneder. Det sikrer, at eleverne får et kompetencebevis og medfører forhåbentlig også, at produktionsskolerne får en højere status. Dette har Enhedslisten ønsket længe. Enhedslisten er derfor tilfreds med, at ministeren efter 1. behandling har ændret holdning og stiller ændringsforslag om at gøre kompetencebeviset obligatorisk.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

#### 4. Ændringsforslag med bemærkninger

##### Ændringsforslag

Af børne- og undervisningsministeren, tiltrådt af udvalget:

## Til § 1

1) I det under nr. 1 foreslåede § 2, stk. 8, affattes 2. pkt. således:

»En deltager kan afstå fra at modtage et kompetencebevis, hvis produktionsskoleforløbet har været kortere end 3 måneder.«

[Indførelse af obligatorisk kompetencebevis ved produktionsskoleforløb på mere end 3 måneder]

2) I den under nr. 2 foreslåede ændring af § 2, stk. 9, der bliver stk. 10, indsættes efter »stk. 8«: »og fastsættelse af kompetencemål til brug herfor«.

[Udvidelse af bemyndigelsesbestemmelse til brug for fastsættelse af kompetencemål]

3) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 4, stk. 4, ændres »jf. § 2, stk. 8,« til: »jf. § 2, stk. 9,«.

[Teknisk rettelse af henvisning]

## Ny paragraf

4) Efter § 2 indsættes som ny paragraf:

## »§ 01

Børne- og undervisningsministeren fremsætter forslag om revision af § 2, stk. 8, i lov om produktionsskoler som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, i folketingsåret 2014-15.«

[Indsættelse af revisionsklausul]

## B e m æ r k n i n g e r

## Til nr. 1

På baggrund af et bredt ønske om at gøre udstedelsen af kompetencebeviset obligatorisk for alle deltagere, der har gennemført et produktionsskoleforløb, foreslås det med dette ændringsforslag, at der som det altovervejende udgangspunkt skal udstedes et kompetencebevis ved afslutning af et skoleforløb. Beviset skal dokumentere varigheden og indholdet af det forløb, som deltageren har deltaget i, herunder de faglige kompetencer, som deltageren har opnået under produktionsskoleforløbet. Udarbejdelse af beviset sker efter drøftelse med skolen herom. Deltagere, som alene har gennemført et produktionsskoleforløb med en varighed på min-

dre end 3 måneder, indrømmes dog adgang til at afstå fra at modtage et kompetencebevis.

For deltagere, der gennemfører et produktionsskoleforløb på mere end 3 måneder, skal der i forløbet indgå meritgivende kombinationsforløb til kompetencegivende uddannelse, medmindre særlige forhold taler herimod, jf. produktionsskolelovens § 2, stk. 4. Adgangen til obligatorisk udstedelse af kompetencebevis findes derfor hensigtsmæssigt at kunne knyttes op på denne eksisterende 3-måneders-grænse.

Det fremgår desuden af § 11, stk. 2, i bekendtgørelse om indhold og tilrettelæggelse af produktionsskoletilbud m.v., at den individuelle forløbsplan skal revideres mindst hver 3. måned.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til nr. 2.

## Til nr. 2

Når deltageren er optaget på en produktionsskole, udarbejder skolen allerede i dag i samarbejde med deltageren en forløbsplan, som indeholder både de kortsigtede delmål for forløbet på skolen og de langsigtede mål, der rækker ud over dette.

For at styrke indholdet og kvaliteten af kompetencebeviset foreslås det med ændringsforslaget, at ministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om fastsættelse af kompetencemål i deltagerens forløbsplan til brug for udstedelsen af kompetencebeviset.

Kompetencemålene skal være udtryk for, hvilke kompetencer deltageren skal søge at opnå, samt angive, hvorledes målene kan måles. Der kan være tale om både faglige mål og mål, der styrker personlige og sociale kompetencer (f.eks. at møde hver morgen).

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til nr. 1.

## Til nr. 3

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af lovfor-  
slagets § 1, nr. 1.

## Til nr. 4

Som følge af de foreslåede ændringer af § 1, nr. 1 og 2, foreslås det, at børne- og undervisningsministeren senest i folketingsåret 2014-15 fremsætter forslag til revision af lovfor-  
slagets § 1, nr. 1, for Folketinget med henblik på en vurdering af, om den foreslåede ordning skal videreføres eller ændres. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 1 og 2.

*Ane Halsboe-Larsen (S) Annette Lind (S) Karin Gaardsted (S) Kirsten Brosbøl (S) Orla Hav (S) fmd.*

*Rasmus Horn Langhoff (S) Troels Ravn (S) Lotte Rod (RV) nfmd. Jeppe Mikkelsen (RV) Marlene Borst Hansen (RV)*

*Lisbeth Bech Poulsen (SF) Annette Vilhelmsen (SF) Rosa Lund (EL) Lars Dohn (EL) Henning Hyllested (EL)*

*Karen Ellemann (V) Peter Juel Jensen (V) Finn Thranum (V) Sophie Løhde (V) Anni Matthiesen (V) Tina Nedergaard (V)*

*Ulla Tørnæs (V) Alex Ahrendtsen (DF) Dennis Flydtkjær (DF) Marie Krarup (DF) Martin Henriksen (DF)*

*Merete Riisager (LA) Mette Bock (LA) Mai Henriksen (KF)*

---

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	9
Socialdemokratiet (S)	44	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	16	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1

---

**Oversigt over bilag vedrørende L 67**

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra børne- og undervisningsministeren
2	Henvendelse af 23/1-12 fra Dansk Folkeoplysnings Samråd
3	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Udkast til betænkning
6	2. udkast til betænkning
7	Ændringsforslag fra børne- og undervisningsministeren
8	3. udkast til betænkning

**Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 67**

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelsen af 23/1-12 fra Dansk Folkeoplysnings Samråd, jf. L 67 – bilag 2, til børne- og undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvilke overvejelser ministeren gør sig på baggrund af 1. behandling i forhold til at gøre det obligatorisk at udstede kompetencebevis til unge, der har gennemført et produktionsskoleforløb, til børne- og undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvordan ministeren vil forberede den foreslåede lovrevision i folketingssåret 2014-15 m.v., til børne- og undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om ministerens kommentarer til Enhedslistens ændringsforslag til L 67, til børne- og undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om ministeren vil uddybe bemærkningerne til ministerens ændringsforslag m.v., til børne- og undervisningsministeren, og ministerens svar herpå

**Et af udvalgets spørgsmål til ministeren og dennes svar herpå**

Spørgsmål og svar er optrykt efter ønske fra Peter Juel Jensen (V).

*Spørgsmål 3:*

Vil ministeren redegøre nærmere for, hvordan ministeren vil forberede den foreslåede lovrevision i folketingsåret 2014 -15, herunder hvordan ministeren vil sikre et fuldstændigt grundlag for revisionen og en systematisk indsamling af erfaringerne, herunder bl.a. i forhold til, hvorfor elever fravælger beviset, deres køn, opholdslængde på skolen og årsag til fravælgelse af bevis?

*Svar:*

Det fremgår af lovforslagets § 1, nr. 2, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om produktionsskolernes udstedelse af kompetencebevis.

Jeg vil blandt andet fastsætte regler om, at produktionsskolerne har pligt til at notere årsagen, hvis en deltager afstår fra at modtage kompetencebevis.

I forbindelse med den årlige indberetning af data til brug for statistik på produktionsskoleområdet er Ministeriet for Børn og Undervisning allerede bekendt med data vedrørende køn og opholdslængde m.v. på produktionsskolerne.

Med en pligt for skolerne til også at indberette årsagen til, at en deltager afstår fra at modtage kompetencebevis, vil der herefter være de nødvendige data, som kan danne baggrund for en vurdering af, hvorvidt den foreslåede ordning skal videreføres eller ændres.

### Høringsvar fra Produktionsskoleforeningen

Høringsvaret er optrykt efter ønske fra Venstre.

Vejle, d. 8. december 2011

Til

Ministeriet for Børn og Undervisning

Afdelingen for erhvervsrettede uddannelser

Frederiksholms Kanal 26

1220 København K.

Sendes pr. mail til følgende adresse: euefup@udst.dk

*Høringsvar vedr. høring over forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler (kompetencebevis m.v.) – Ministeriets j.nr. 060.42K. 261*

Produktionsskoleforeningen (PSF) har den 25. november 2011 modtaget Børne- og Undervisningsministeriets udsendelse af ovennævnte lovforslag til høring.

Indledningsvis skal PSF udtrykke tilfredshed med, at det nu bliver bestemt ved lov, at deltagere på en produktionsskole kan få et kompetencebevis som dokumentation for det, de har lært under deres ophold på produktionsskolen.

PSF skal i øvrigt knytte følgende nærmere kommentarer til lovforslaget:

*PSF er enig i de indholdskrav og forventninger til kompetencebeviset, der er beskrevet i lovforslaget*

PSF er overordnet enig i de indholdskrav og forventninger ved indførelse af kompetencebevis, der er nærmere beskrevet i afsnit 2.1.2 i bemærkningerne til lovforslaget, hvor det bl.a. hedder:

»Kompetencebeviset skal dokumentere varighed og indhold af det konkrete forløb og dokumentere de faglige kompetencer, som deltageren har opnået under produktionsskoleforløbet.

Det forventes, at kompetencebeviset vil kunne forbedre de unges chancer for efterfølgende at opnå merit i forbindelse med påbegyndelse af en erhvervsuddannelse eller for eventuelt at indgå en uddannelsesaftale med en virksomhed, fordi beviset dokumenterer, hvad eleven har lært på produktionsskolen.«

*PSF er ikke enig i, at kompetencebevis kun skal udstedes efter anmodning fra deltageren.*

PSF er imidlertid ikke enig i lovforslagets bestemmelse om, at udstedelse af kompetencebevis kun skal ske efter anmodning fra deltageren.

Forslaget til en ny § 2, stk. 8 i produktionsskoleloven lyder således:

»Efter et forløb på en produktionsskole udsteder skolen *efter anmodning fra deltageren* et kompetencebevis for deltagelse i undervisningen.«

Den nærmere begrundelse for, at kompetencebeviset efter lovforslaget ikke skal udstedes automatisk, finder vi i bemærkningerne (Til nr. 1 (§ 2, stk. 8), nemlig at »produktionsskoleforløb er individuelle forløb med hensyn til varighed, indhold og formål, hvorfor der må antages at være tilfælde, hvor det ikke vil være relevant at udstede et kompetencebevis, for eksempel hvis der har været tale om et forløb af særlig kort varighed, eller hvis deltageren af særlige grunde vil være fri for at modtage et bevis.«

*PSF mener, at ordningen med udstedelse af kompetencebevis bør være obligatorisk*

PSF er imidlertid af den bestemte opfattelse, at ordningen med udstedelse af kompetencebevis bør være obligatorisk, således at produktionsskolerne i alle tilfælde, bortset fra ophold af under 1 måneds varighed, er forpligtet til at udstede kompetencebevis.

Vi skal derfor foreslå, at formuleringen i den ny § 2, stk. 8 kommer til at lyde således:

»Efter et forløb på mere end 1 måneds varighed på en produktionsskole udsteder skolen et kompetencebevis for deltagelse i undervisningen.«

Under bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – Til § 1 – Til nr.1 (§ 2, stk. 8) foreslås hele teksten ligeledes ændret, så det kommer til at lyde således:

»Det foreslås med § 2, stk. 8, at en produktionsskoledeltager efter 1 måned på produktionsskole, har ret til et kompetencebevis, som dokumenterer varigheden og indholdet af det forløb, som deltageren har deltaget i, samt de faglige kompetencer, som deltageren har opnået under produktionsskoleforløbet.

De gældende stk. 8 og 9 bliver herefter stk. 9 og 10.«

Med en sådan obligatorisk ordning vil der være fuldstændig klarhed om skolernes forpligtelser i forhold til udstedelse af kompetencebeviser.

Med undtagelsen af forløb under en måneds varighed er der taget højde for, at det ved forløb af særlig kort varighed som hovedregel ikke vil være relevant at udstede kompetencebevis.

Hvad angår deltagere, der af særlige grunde vil være fri for at modtage et bevis, så overleveres beviset til deltageren, som så selv fuldstændig frit kan bestemme, hvad der skal ske med beviset bagefter.

Produktionsskoleforløb er, som nævnt, individuelle forløb med hensyn til varighed, indhold og form, men dette forhold giver efter PSF's opfattelse ikke anledning til at antage, at der skulle være andre tilfælde, hvor det ikke skulle være relevant at udstede kompetencebevis, idet bemærkes, at også i andre individuelt tilrettelagte uddannelser som f.eks. EGU lægges der vægt på bevis for delvist gennemførte forløb.

Ved en obligatorisk ordning undgår man i øvrigt også, at der skal opstilles nærmere regler om tidsfrister og lignende, som der peges på i bemærkningerne til nr. 2 (§ 2, stk. 10), ligesom produktionsskolerne vil have nemt ved at sikre opbevaring af kompetencebeviserne.

*Det bør anerkendes og formuleres i bemærkningerne til lovforslaget, at produktionsskoleophold er reelt kompetencegivende.*

Produktionsskolerne skal, som loven er formuleret i dag, definere sig selv negativt. Vi skal informere om, at et produktionsskoleophold ikke er et formelt kompetencegivende undervisningstilbud (lovens § 3a). Det er PSF's opfattelse, at dette bør ændres til en positiv tilgang, hvorefter produktionsskolerne beskrives som reelt kompetencegivende.

Også i bemærkningerne til lovforslaget gøres der meget ud af at fremhæve, at produktionsskoleforløb ikke er formelt kompetencegivende uddannelse i forhold til beskæftigelse eller påbegyndelse af en uddannelse.

I bemærkningernes punkt 2.1.1 anføres det ligefrem som årsagen til, at det ikke hidtil har været hensigtsmæssigt at give deltagerne ret til at få et kompetencebevis«. I bemærkningernes punkt 2.1.2 om den foreslåede ordning med kompetencebevis understreges det endvidere, at »et produktionsskoleforløb vil efter forslaget fortsat ikke være formelt kompetencegivende i forhold til beskæftigelse eller påbegyndelse af en uddannelse«.

Når man nu alligevel finder det fornuftigt at indføre kompetencebevis på produktionsskolerne, bør man efter PSF's opfattelse også gå det skridt videre at anerkende og formulere i bemærkningerne, at produktionsskoleophold er reelt kompetencegivende.

Når man ifølge lovgivningen på den ene side kan gennemføre dele af grundforløb eller grundlæggende praktisk oplæring på en produktionsskole som led i en erhvervsuddannelse, forekommer det underligt, hvis man ikke også anerkender, at den ordinære produktionsskoledeletager reelt lærer noget gennem produktionsskoleopholdet.

Det skal i øvrigt herved erindres, at indførelse af kompetencebeviset, jf. afsnit 1.1. i lovbemærkningerne sker »på baggrund af et udviklingsarbejde, som Produktionsskoleforeningen har gennemført med støtte fra Undervisningsministeriet med det formål at styrke unges muligheder for efter et produktionsskoleforløb at få en uddannelsesaftale med en virksomhed eller opnå en positiv vurdering af deres faktiske kompetencer (realkompetencevurdering) i forhold til uddannelse eller job, hvilket i sidste ende vil forbedre de unges muligheder for at komme i beskæftigelse.

*PSF deltager gerne i et nærmere arbejde omkring udformning af reglerne for kompetencebeviser.*

Som det i øvrigt fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, har PSF igennem en årrække arbejdet målrettet på at udvikle standarder for et sådant kompetencebevis i et tæt samarbejde med en række produktionsskoler, ligesom der i dette samarbejde har været fokus på at medarbejderne bliver klædt på til at kunne håndtere disse kompetencebeviser.

PSF vil på denne baggrund gerne inddrages i det nærmere arbejde omkring udformningen af reglerne for kompetencebeviser på produktionsskolerne.

*Organisationer der tilslutter sig PSF's hørings svar*

Det bemærkes, at følgende organisationer:

Forstanderkredsen for produktionsskoler og produktionshøjskoler

Landsforeningen af Produktionsskoleledere

har tilsluttet sig Produktionsskoleforeningens hørings svar.

På vegne af

PRODUKTIONSSKOLEFORENINGEN

FORSTANDERKREDSSEN FOR PRODUKTIONSSKOLER OG PRODUKTIONSHØJSKOLER

LANDSFORENINGEN AF PRODUKTIONSSKOLELEDERE

Axel Hoppe

Sekretariatsleder

Produktionsskoleforeningen